

TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ, TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CHO HỌC SINH, SINH VIÊN

Hạ Bá Tiến - Phòng Công tác HS-SV
Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho học sinh, sinh viên trong nhà trường hiện nay là một nhiệm vụ quan trọng và cần thiết. Để có hiệu quả cao đối với công việc này không chỉ " giao khoán" cho một vài người hay một vài bộ phận mà nó đòi hỏi phải có sự tham gia phối hợp đồng bộ và phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong nhà trường, đặc biệt là các thầy giáo, cô giáo làm công tác giảng dạy, quản lý học sinh, sinh viên (HS-SV).

Cùng với việc không ngừng nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập, những người làm công tác giáo dục trong nhà trường phải hết sức coi trọng công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho học sinh, sinh viên (HS-SV). Công việc này cần được thực hiện thường xuyên và đặt trong quá trình giáo dục, đào tạo của nhà trường. Luật Giáo dục năm 2005, tại Điều 2 chương I ghi rõ: "Mục tiêu giáo dục là đào tạo con người Việt Nam phát triển toàn diện, có đạo đức, tri thức, sức khỏe, thẩm mỹ và nghệ nghiệp, trung thành với lý tưởng Độc lập dân tộc và Chủ nghĩa xã hội; hình thành và bồi dưỡng nhân cách, phẩm chất và năng lực công dân, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc". Nhờ sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng và các cấp chính quyền đối với công tác này cho nên chúng ta đã đạt được một số kết quả nhất định, đó là giữ vững được sự ổn định trong các nhà trường, học sinh, sinh viên của chúng ta tin vào sự lãnh đạo của Đảng, khẳng định sự lãnh đạo của Đảng với sự nghiệp xây dựng Xã hội chủ nghĩa và bảo vệ Tổ quốc là tất yếu. Tỷ lệ học sinh, sinh viên gia nhập Đoàn

thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng tăng.

Tuy nhiên, trong thực tế công tác chính trị tư tưởng, rèn luyện đạo đức cho HSSV, không ít thầy, cô giáo còn coi nhẹ, trong cách nhìn còn thiếu toàn diện, có hiện tượng coi trọng chuyên môn đơn thuần, xem nhẹ công tác chính trị tư tưởng. Theo chúng tôi, trong nhà trường việc giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho HS-SV có vị trí đặc biệt quan trọng bởi công tác chính trị tư tưởng trong nhà trường chẳng những là một bộ phận cấu thành của quá trình tổ chức dạy và học mà nó còn là một bộ phận quan trọng nhất của việc hình thành nhân cách, phẩm chất, lối sống cho HS-SV, việc định hướng những giá trị đúng đắn góp phần vào việc xây dựng thế hệ trẻ có tư tưởng, tình cảm cao đẹp, có hành động tích cực, chủ động sáng tạo trong rèn luyện và học tập. Công việc đó nếu chỉ một mình nhà trường thực hiện chắc chắn hiệu quả không cao, không mang tính ổn định và thiếu đồng bộ. Vấn đề đặt ra hiện nay là chúng ta giáo dục như thế nào? phối hợp ra sao giữa nhà trường, gia đình, xã hội, cũng như sự phối hợp giữa các bộ phận chức

năng như thế nào?, trách nhiệm của mỗi bên đến đâu?. Nhưng trước hết, theo chúng ta cần làm rõ hai vấn đề:

- Vấn đề giáo dục chính trị, tư tưởng ?
- Vấn đề giáo dục đạo đức lối sống ?

Vấn đề chính trị, tư tưởng đã có cả hệ thống chính trị: nói đến tư tưởng trước hết là giáo dục tình yêu đối với Tổ quốc và nhân dân, lý tưởng sống cao đẹp vì CNXH, giáo dục quan điểm, ý thức, trình độ chính trị cho HSSV... Song không nên hiểu giáo dục chính trị, tư tưởng chỉ là những bài giáo huấn khô khan, những bài lên lớp chay về chính trị, về lập trường, quan điểm mà tách khỏi toàn bộ nhiệm vụ giáo dục toàn diện trong nhà trường. Ở đây, cần nhấn mạnh rằng giáo dục chính trị, tư tưởng chính là giáo dục nuôi dưỡng, xây dựng nhân cách đang trong quá trình phát triển và bước đầu định hình của HSSV, là sự tổng hoà các hoạt động đa dạng gồm giáo dục chính trị và giáo dục lối sống, giáo dục đạo đức, giáo dục thẩm mỹ cho HS-SV để tạo nên sự phát triển hài hoà nhân cách HS-SV.

Mục tiêu của giáo dục, theo Unesco:

- Học để biết
- Học để làm việc
- Học để làm người
- Học để cùng chung sống

Theo Hồ Chí Minh: "Học để làm việc, làm người, làm cán bộ"

Ở đây ta thấy hai sự trùng lặp giữa mục tiêu giáo dục của Unesco và Bác Hồ: Làm việc và làm người. Mục tiêu trực tiếp của giáo dục tư tưởng là góp phần làm cho HS-SV phát triển phẩm chất con người, thông qua việc: đức, trí, thể, mỹ... và cuối cùng là phải đào tạo ra con người lao động, hình thành bằng được năng lực, trình độ, kỹ năng nghề nghiệp để vào đời, để hành nghề thành thạo với năng suất, hiệu quả chất lượng cao, đây mới chính là giá trị đích thực của sản phẩm đặc biệt của giáo dục. Gắn chặt hoạt động giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục đạo đức với toàn bộ hoạt động giáo dục đào tạo nghề nghiệp là một đòi hỏi mới, gay gắt của nhiệm vụ giáo dục toàn diện trong nhà trường của chúng ta hiện nay. Tuy nhiên, trong thực tiễn chúng ta chưa có sự kết hợp chặt chẽ trên đặc biệt là sự phối kết hợp giữa những người làm công tác giáo dục chính trị, tư tưởng với những người thầy làm chức năng giáo dục nghề nghiệp, tri thức, kỹ năng trong nhà trường dẫn đến 2 biểu hiện lệch

chuẩn:

Một là giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức chay thiếu sự liên hệ chặt chẽ với giáo dục nghề nghiệp chuyên môn.

Hai là nặng về "dạy chữ", nhẹ về "dạy người" (biểu hiện này đang ngày càng phổ biến).

Từ thực tế, chúng tôi thấy cần phải có cái nhìn về vấn đề này cho đúng, nhận thức cho đúng và phải phân định rõ trách nhiệm trong công tác này. Hiện nay, theo chúng tôi vấn đề tồn tại trong đạo đức, lối sống của HS-SV tập chung vào các vấn đề chủ yếu sau: gian lận trong học tập, thi cử, uống rượu say gây mất trật tự, sử dụng ma tuý, nói tục, chửi bậy, gây gổ đánh nhau, làm mất vệ sinh môi trường, đánh bạc ăn tiền. Những tồn tại đó cần phải nghiêm khắc lên án và cần nghiêm trị. Vấn đề ai, bộ phận nào trong nhà trường làm công tác chính trị tư tưởng cho HS-SV? có thể xác định là cán bộ của phòng Công tác HS-SV, các tổ chức Đảng, các tổ chức quần chúng trong nhà trường như: Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên. Điều đó là rõ ràng, là lực lượng nòng cốt trong hệ thống giáo dục của nhà trường để thực hiện công tác giáo dục chính trị tư tưởng. Song đó chưa phải là câu trả lời tốt nhất mà theo chúng tôi người trực tiếp nhất, trách nhiệm cao nhất chính là các thầy giáo, cô giáo trực tiếp làm công tác giảng dạy, quản lý học sinh, sinh viên. Tuy nhiên, như thế chưa đủ mà quan trọng hơn cả là phải chuyển từ ý định, mục tiêu, sự chỉ đạo, giáo dục của nhà trường thông qua các cơ quan chức năng trên trở thành phong trào và hoạt động tự giáo dục do chính các em HS-SV tự nguyện làm, biến sự chỉ đạo, hướng dẫn từ trên xuống thành một nhu cầu hoạt động bên trong của bản thân HS-SV, biến quá trình giáo dục thành tự giáo dục. Nếu không làm được như vậy, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng chỉ còn là sự áp đặt, hình thức và kết quả sẽ rất hạn chế.

Bởi vậy, chủ nhân của công tác chính trị tư tưởng trong HS-SV phải chăng cuối cùng chính là bản thân HS-SV, kết quả đó không chỉ do HS-SV mà còn do năng lực lãnh đạo, chỉ đạo công tác chính trị, tư tưởng của Đảng, của các cấp chính quyền, của cả hệ thống chính trị trong nhà trường. Với suy nghĩ đó chúng tôi mong rằng các tổ chức, cá nhân, hãy nâng cao hơn nữa trách nhiệm của mình trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống cho HS-SV nhằm góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị trong các nhà trường.